

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

18. februar 2019

Revideret svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 292 (Alm. del) af 8. januar 2019 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Vil ministeren i tabelform oplyse den årlige vækst i det offentlige forbrug – både i mia. kr. (2019-priser) og i pct. – fra 2009 til og med 2019? Vil ministeren endvidere oplyse den årlige vækst idet demografiske træk – både i mia. kr. (2019-priser) og i pct. – fra 2009 til og med 2019?

Svar

Væksten i det demografiske træk er et beregningsteknisk mål, der opgør hvor meget ressourceanvendelsen til det samlede offentlige forbrug rent mekanisk vil ændre sig, hvis befolkningen ændrer sig, og det forudsættes at den reale udgift pr. bruger er fastholdt uændret.

Overordnet beregnes det demografiske træk på det offentlige forbrug således ved mekanisk at sammenholde den forventede befolkningsudvikling med senest tilgængelige oplysninger for det samlede offentlige forbrug i nationalregnskabet (nuværende i 2017), dog med en korrektion for delvis sund aldring. Den beregnede vækst i det demografiske træk viser således, hvor meget det offentlige forbrug skulle vokse – både frem og tilbage i tid – hvis den reale offentlige forbrugsudgift pr. bruger fastholdes på samme niveau som i 2017.

Beregningerne nedenfor skal således tages med det forbehold, at den offentlige opgaveportefølje og -fordeling har ændret sig over tid. Derfor kan der være afvigelser i de beregnede vækstrater i forhold til en beregning, hvor det anvendte data for det offentlige forbrug mv. blev opdateret løbende. Dermed kan beregningen ikke direkte sammenholdes med den faktiske udvikling i det offentlige forbrug. Usikkerheden vil være større jo længere tilbage i tid beregningen foretages.

Den efterspurgte udvikling i demografisk træk og offentligt forbrug er vist i tabel 1 på baggrund af de senest tilgængelige tal og skøn. Det bemærkes, at væksten i det demografiske træk anvendes primært som et element i en langsigtet holdbarhedsberegning, og opgørelsen er således ikke tiltænkt til beregninger af fx det konkrete udgiftstræk i de enkelte år eller tilbage i tid, og er heller ikke udtryk for udgifter, der skal findes konkret finansiering til. Det demografiske træk tager blandt andet ikke højde for mulige produktivitetsforbedringer i den offentlige

sektor og indgår som ét blandt mange input i den løbende tilrettelæggelse af finanspolitikken.

Tabel 1

Vækst i det demografiske træk og realvækst i det offentlige forbrug

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*	2019*
Det demografiske træk											
Årlig vækst, mia. kr. (2019-priser)	2	2	2	2	2	2½	3½	4	3½	3	3½
Pct.-vis vækst	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
Offentlig forbrugsvækst (ekskl. afskrivninger)											
Årlig vækst, mia. kr. (2019-priser)	12,7	2,1	-10,2	5,2	-2,9	2,8	3,7	0,8	3,9	2,0	2,5
Pct.-vis vækst	2,7	0,4	-2,1	1,1	-0,6	0,6	0,8	0,2	0,8	0,4	0,5

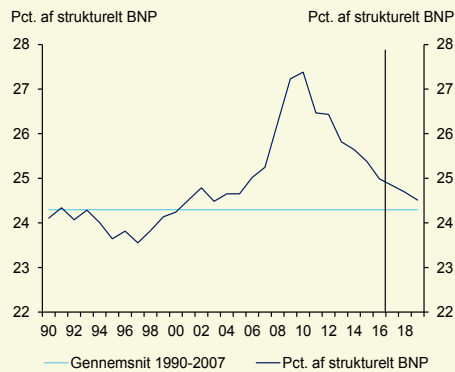
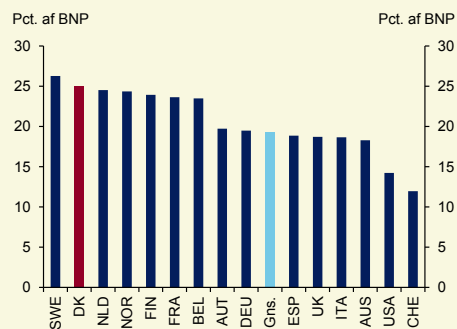
* Realvæksten i det offentlige forbrug i 2018 og 2019 er baseret på skøn fra *Økonomisk Redegørelse*, december 2018.

Anm.: Det reale offentlige forbrug er opgjort ved input-metoden og ekskl. afskrivninger. Vækstraterne i perioden 2009-2019 angiver den gennemsnitlige årlige vækstrate fra 2008 til 2019. Det bemærkes, at det demografiske træk er opgjort ekskl. afskrivninger. For sammenlignelighedens skyld er det offentlige forbrug ligeledes opgjort ekskl. afskrivninger. Væksten i det demografiske træk er opgjort i halve mia. kr. efter vanlig praksis.

Kilde: Danmarks Statistik, *Opdateret 2025-forløb*, august 2018, *Økonomisk Redegørelse*, december 2018 og egne beregninger.

Udgifterne til offentligt forbrug (inkl. afskrivninger) er opgjort til ca. 536 mia. kr. i 2017 svarende til ca. 25 pct. af strukturelt BNP. Det offentlige forbrug som andel af den samlede økonomi udgør et højt niveau i både historisk og international sammenhæng, jf. figur 1 og figur 2. De offentlige forbrugsudgifter i pct. af strukturelt BNP er således fortsat højere end gennemsnittet i 1990-2007, dvs. før den globale økonomiske krise. Endvidere er Danmark et af de lande i verden, hvor der bruges flest penge på offentligt forbrug. På tværs af OECD-lande havde Danmark i 2016 således det næststørste offentlige forbrug målt i forhold til den samlede økonomi.¹

¹ Sammenligninger af det offentlige forbrugstryk på tværs af lande skal fortolkes med forsigtighed. Det skyldes, at der er forskelle i organiseringen af opgaveløsningen. Fx kan en given offentlig ydelse være organiseret som offentligt forbrug i et land, mens en tilsvarende ydelse måske gives som et tilskud (en indkomstoverførsel) i et andet land. Hertil kommer, at forskelle afledt af konjunktursituationen (via BNP-niveauet) kan påvirke forbrugstrykket på tværs af lande.

Figur 1**Offentligt forbrugsniveau, 1990-2019****Figur 2****Offentligt forbrugsniveau på tværs af OECD-lande, 2016**

Anm.: I figur 2 er gennemsnittet blandt OECD-lande beregnet på baggrund af lande med tilgængeligt data (30 ud af 36 OECD-lande).

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, december 2018, OECD og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister